

Український Морський Інститут

42

Лев Биковський

АПОСТОЛ НОВІТНЬОГО УКРАЇНСТВА

(Юрій Липа)

Друге видання

Женева

Серпень 1946

Український Морський Інститут

42

Лев Биковський

АПОСТОЛ НОВІТНЬОГО УКРАЇНСТВА

(Юрій Липа)

Друге видання

diasporiana.org.ua

«Спокій прахові Юрія Липи! Слава Його
думкам! Хай живуть і стануть за під-
ставу до продовження Його діла!...»

Женева

Серпень 1946

I

У сучасній боротьбі за право існування на землі український нарід втрачає багато своїх рядових і видатних громадян. З огляду на швидкість подій та безустанне мандрування немає змоги докладно стежити за цими втратами й усвідомлювати собі їх болюче для нас значення. Про багатьох не маємо, через брак звязку, довгий час жадних відомостей. Тільки згодом, інколи, доходять до нас запізнених звістки про долю наших борців за щастя Рідного Краю.

Ось і тепер, після багатьох здогадів про долю д-ра **Юрія Липи**, що через різні обставини залишився в Краю, із запізненням дізнаємося з краєвого видання п. з. «Ідея і Чин», ч. 9, з 1945 року, з лаконічної замітки, у відділі — «Впали на полі хвали», що:

«Д-р Юрій Липа, визначний публіцист і письменник, лікар УНА, згинув героїською смертю в бою з більшовиками.»

Отже, з глибоким сумом сповіщаємо всіх, за вище згаданим джерелом, що основоположник Українського Чорноморського Інституту та його чоловічий співробітник — д-р **Юрій Липа** вже не живе!?

Обставини, що серед них перебуваємо, не дають змоги вже тепер належно усвідомити собі всю велич втрати, яку поніс український нарід в особі покійного д-ра Юрія Липи. Про це згодом будуть писати томи, його письменницьким дорібком будуть жити й діяти довгий час численні покоління нашого народу. На наше щастя д-р Юрій Липа при другому виданні праці п. з. «Чорноморська Доктрина» умістив хронологічний показник своїх творів. Він обіймає щось із 200 назв: поезій, повістей, рецензій, критичних оглядів, статей, атласів, збірників, часописів, розвідок з різних галузів знання, окремих книжок, то що. Наявність такого показника значно полегчить систематичне перевидання та вивчення його багатобічного, різноманітного письменницького, публіцистичного, наукового та політичного дорібку. У цій короткій замітці з приводу героїчної смерті Юрія Липи можемо згадати лише побіжно про деякі його праці.

II

Історія кожного народу у своїй тягlostі складається з поокремих періодів, що іноді дуже різняться між собою. Чим старший нарід і чим довша його історія, тим більше різноманітності й багатства змін бачимо на протязі його історії. Особливо впадають в око доби взлетів і бурхливості, коли даний нарід після довшого, чи коротшого супокою, або навіть і занепаду, наче б то, зібравшись із силами, активно виступає на кон історії, категорично вирішує назрілі в його лоні проблеми й намічає шляхи свого розвитку на майбутне.

В таких часах акцію супроводить, доповнює та інспірує і відповідний теоретично-умовий рух. Він підготовляє безпосередній чин, є виразник доби та визначає перспективи.

Так діялось та діється і в нашій історії. Український нарід, після відносного супокою, на протязі останнього ХІХ-го століття, знову чинно виступив у життю, змагаючись за кращу долю поміж народами земної кулі.

Згадані змагання дійшли, здається, свого вершка вже тепер, під час останньої світової війни. Вирішається доля нашого народу на довгий час.

Напружена боротьба й великі її події викликали та викликають також і відповідне до цього письменство в усіх царинах нашого знання й уміння. Зпоміж численних і багатих українських умових доробків за останнє десятиліття належить звернути увагу на деякі твори, що мають для висвітлення і ствердження Всеукраїнства першорядне значення.

III

Маємо на увазі передовсім взагалі писання д-ра Юрія Липи, а особливо його останні три книжки: 1) **Призначення України**, Львів 1938, іп 8⁰, 305 стор. вид. «Хортиця»; 2) **Чорноморська Доктрина**, Варшава 1940, іп 4⁰, 130 стор. і друге видання — Одеса (Варшава) 1942, іп 4⁰, 165 стор. та 1 мапка, вид. «Українського Чорноморського Інституту» чч. 1 і 13; 3) **Розподіл Росії**, Київ (Варшава) 1941, іп 8⁰, коло 100 стор. з численними схемами, вид. «Державного Видавництва України», ч. 1.

«Призначення України», писане ще за кілька років перед сучасною війною та видане майже за рік перед її початком (1938). Автор у цьому своєму творі подає всебічний перегляд розвою проблематики «Українства», викриває його істоту й зміст, та пробує окреслити історичне призначення України в загальному розвою людства. Автор передбачає активний виступ «Українства» на кон історії, як спадкоємця колишньої античної геленістичної культури.

«Чорноморська Доктрина», що вийшла була вже на початку війни (1940) і дочекалася навіть у сучасних тяжких умовинах другого видання (1942), впливає своєю тематикою й змістом з попередньої книжки. Автор, свідок великого напруження й здвигу українського народу та його сусідів, вказує напрям, що ним належало б, на Його думку, конкретно скерувати зусилля Українства, відповідно до його історичного призначення. Цей напрям є побережжя Чорного моря. «Чорноморська Доктрина» України полягає в майбутній організації Чорноморської України, що пануватиме в цілому Чорноморському Просторі в порозумінні з іншими народами, що його заселяють.

«Розподіл Росії» вийшов друком у дальшому-1941 році, слідом за «Чорноморською Доктриною», одночасно з німецьким наступом проти москалів. У цій книжці автор, виходячи з географічного та економічного районування колишньої Росії, вказував на konieczність її політичного поділу на кілька головних блоків-держав: Московщину, Україну з Кавказом, Близьку і Дальшу Азію. Він вважав, що розчленування Росії є в програмі історичного «Призначення України». Книжка, з огляду на поспішність, вийшла в недокінченому вигляді.

IV

Пляново продумані й уложені згадані три праці трактують новітнім, небувалим досі в українському політично-культурному письменстві, способом кожна свою проблему зокрема. Змістом вони пов'язані між собою та доповнюють одна одну, становлячи гармонійну цілість.

Вони передбачають, підготовляють та описують наступаючу, як каже автор, в історії людства «Українську Добу». Вони її відзеркалюють; це виразники і товмачі цієї доби, — вони вказують шлях, що ним має простувати український нарід у своєму історичному поступуванні на століття вперед.

Своечасність появи цієї «Всеукраїнської Трилогії» напередодні й підчас світового зудару культур і народів, пекучість зачеплених для нас справ у ній та оригінальність і глибокiсть їх трактування й розв'язання найкраще відбила в собі критика цих творів. Це позначилося й у запеклому галасі, що зчинився з приводу цього поміж громадянством та в часописах; одні іронічно глузували з автора та його думок, інші підносили його діло під небеса.

У

Бурхлива доба навіть фізикально відбилася на долі цих трьох книжок Юрія Липи.

«Призначення України» не встигло ще розійтися як слід поміж читачами, як Західню Україну зайняли москалі (1939) і більша частина його примірників була знищена большевиками.

«Чорноморську Доктрину» можна було видати тільки нелегально, на цикльостилі, в обмеженій кількості примірників.

Нарешті «Розподіл Росії», виданий у 1941-му році, з причин незалежних від видавця, з'явився тільки частково на книгарських полицях допіру у 1944-му році, напередодні большевицької інвазії на Польшу, а решта накладу загинула підчас польського повстання у Варшаві.

Але життя ідеї є міцніше за смерть!

Жорстоко переслідувані долею та ворогами, вище згадані книжки Юрія Липи потрапили всеж таки, здебільшого різними шляхами, до рук принаймні української еліти. Так само й час вирішив на користь змісту згаданих творів.

У міжчасі виявилася вповні геніяльність та пророчість думок їхнього автора, надзвичайна цінність їх для українства. Вони стали «Всеукраїнською новітньою політично-культурною Євангелією». Читачі почали скрізь побиватися за ними. Вони стали епохальним з'явищем в історії Всеукраїнської політичної думки.

VI

Тепер, коли боротьба з окупантом України переходить у нову, здається, не менш ніж досі, гостро-затяжну фазу, коли український нарід напружує всі свої зусилля, в Краю та закордоном, у кривавих та дипломатичних змаганнях за долю Батьківщини, відчувається потреба підсилити чин ще й духовою зброєю.

Кожний українець (українка) повинен бути не тільки озброєний, але й свідомий своїх національно-суспільних завдань. Окрім любови до Рідного Краю, він повинен мати також у своїй душі ясний образ тої майбутньої України, що за неї кладе своє життя. Він повинен виробити собі Новітній Всеукраїнський світогляд, а цього він зможе найкраще досягнути, перечитуючи передовсім раз у раз вище згадану — «Євангелію Новітнього Українства» д-ра Юрія Липи!

Спокій прахові Юрія Липи!

Слава Його думкам!

Хай живуть і стануть за підставу до продовження Його діла!

5. 2. 1946.

Видання

Українського Суходолового Інституту:

1. ТИМШ ОЛЕСІЮК — Мапа Української Метрополії з поясненнями. Київ 1944 (31 × 22), стор. 10 і 1 мапа.
2. ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ ЗБІРНИК — Книга перша. Ваймар 1945 (31 × 22), стор. 50.
3. БЕДЕ — Сучасний мент і наші завдання. Герсфельд 1945 (31 × 22), стор. 4. Відбитка.
4. СТАТУТ парафії Української Автокефальної Православної Церкви. Герсфельд 1945 (31 × 22), стор. 4. Відбитка.
5. СИЛЬВЕСТР, Єпископ — Церковний Устрій в Україні. Київ 1945 (31 × 22), стор. 38.
6. МИКОЛА ЛИВИЦЬКИЙ — Дух Базару. Київ 1946 (31 × 22), стор. 18.
7. ІВАН БАГРЯНИЙ — Чому я не хочу повертатись до ССРСР? Відень 1946 (31 × 22), стор. 16.
8. В РІЧНИЦЮ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ. 22 січня 1946. Женева 1946 (31 × 22), стор. 12.
9. ДО УКРАЇНСЬКИХ ГРОМАДЯН В ЕМІГРАЦІЇ. Женева 1946 (31 × 22), стор. 10.
10. ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ ЗБІРНИК — Книга друга. Київ 1946 (31 × 22), стор. 40.
11. МИХАЙЛО МІЛЛЕР — Нотатка до питання за тризуб. Женева 1946 (31 × 22), 14 стор. і одна ілюстрація. Відбитка.

Українського Морського Інституту:

1. ЮРІЙ ЛИПА — Чорноморська доктрина. Варшава 1940 (29 × 20), стор. 124 + 6.
2. ЛЕВ БИКОВСЬКИЙ — Туреччина. Бібліографічні матеріали. Варшава 1940 (31 × 22), стор. 68.
3. Г. І. БРАТІАНУ — Початки торгівлі на Чорному морі. Варшава 1940 (31 × 22), ст. 42.
4. ОЛЕГ КУЛИНЯК — Чорноморська проблема в українській промисловості. Варшава 1941 (31 × 22), стор. 50 і схема.
5. ІВАН ШОВГЕНІВ — Чорне море. Гідрографічний нарис Чорного моря та його басейну. Варшава 1941 (31 × 22), стор. 112 і карта.
6. АНАТОЛЬ ОГІЄНКО — Комунікаційне летунство в Чорноморському просторі. Сучасний стан і можливості розвитку. Варшава 1941 (31 × 22), стор. 32 і 2 схеми.
7. ІВАН ШОВГЕНІВ І ВАЛЕНТИН САДОВСЬКИЙ — Український Чорноморський Інститут. Програма діяльності. Варшава 1941 (31 × 22), стор. 20.
8. ЮРІЙ ЛИПА І ЛЕВ БИКОВСЬКИЙ — Чорноморський простір. Атлас. Схеми рисував Ст. В. Варшава 1941 (31 × 22), стор. 46.
9. ДМИТРО НЕСТЕРЕНКО — Організація адміністрації морських портів України. Одеса 1941 (31 × 22), стор. 34 і 3 схеми.
10. ЧОРНОМОРСЬКИЙ ЗБІРНИК. — Книга перша. Одеса 1942 (31 × 22), стор. 68 і 1 схема.
11. ЮРІЙ ЛИПА — Емоційні первні в Чорноморському світогляді. Одеса 1942 (31 × 22), стор. 15. Відбитка.

12. МАКСИМІЛІАН ПЛЕЧКО — Українська Гетманська флота 1918 р. Стилий нарис. Одеса 1942 (31 × 22), стор. 17. Відбитка.
13. ЮРІЙ ЛИПА — Чорноморська доктрина. Друге видання. Одеса 1942 (31 × 22), стор. 165 і 1 мапа.
14. ЧОРНОМОРСЬКИЙ ЗБІРНИК — Книга друга. Одеса 1942 (31 × 22), стор. 67 і 4 арк. схем.
15. ПАРІОН, Архидієкоп — Церква під монголами в 13—14 столітті. Одеса 1942 (31 × 22), стор. 33.
16. ПАРІОН, Архидієкоп — Український Запорозький скит на Афоні. Одеса 1942 (28 × 20), стор. 16 і 1 ілюстр. Відбитка.
17. ЧОРНОМОРСЬКИЙ ЗБІРНИК — Книга третя. Одеса 1943 (31 × 22), стор. 64 і 2 ілюстрації.
18. СТЕПАН РУДНИЦЬКИЙ — Українська справа зі становища політичної географії. Друге вид. з передмовою Л. Биковського. Одеса 1943 (31 × 22), стор. 150.
19. ЛЕВ БИКОВСЬКИЙ — Іван Шовгенів. 1874—1943. Біо-бібліографічні матеріали. Одеса 1943 (31 × 22), стор. 4 і одна ілюстрація.
20. ЛЕВ БИКОВСЬКИЙ — Напрявні Всеукраїнської Високошкільної політики. В порядку дискусії. Одеса 1943 (31 × 22), стор. 6. Відбитка.
21. ІВАН ФЕЩЕНКО-ЧОПВСЬКИЙ — Проблема технічного високошкільництва в Україні. В порядку дискусії. Одеса 1943 (31 × 22), стор. 4. Відбитка.
22. ЮРІЙ ЛИПА — Міг Півдня. Одеса 1943 (31 × 22), стор. 7. Відбитка.
23. ПАРІОН, архидієкоп — Руссикон на Афоні. Холм 1943 (31 × 22), стор. 11 і одна ілюстр.
24. ВІТОЛЬД КЛІНГЕР — Аріяна Флавія з Нікомідії „Плавання довкола Понту Евкєїнського“ (Чорного моря). Одеса 1944 (31 × 22), стор. 13. Відбитка.
25. ЛЕВ БИКОВСЬКИЙ — Степан Рудницький. Біо-бібліографічні матеріали. Одеса 1943 (31 × 22), стор. 14 і одна ілюстр. Відбитка.
26. ЧОРНОМОРСЬКИЙ ЗБІРНИК — Книга четверта. Одеса 1944 (31 × 22), стор. 73 і одна ілюстрація.
27. ЧОРНОМОРСЬКИЙ ЗБІРНИК — Книга пята. Одеса 1944 (31 × 22), стор. 79 і 1 схема.
28. ЧОРНОМОРСЬКИЙ ЗБІРНИК — Книга шеста. Одеса 1945 (31 × 22), стор. 40.
29. ВАСИЛЬ ДУБРОВСЬКИЙ — „Батько Нестор Махно“... Герсфельд 1945 (31 × 22), стор. 26. Відбитка.
30. ЧОРНОМОРСЬКИЙ ЗБІРНИК — Книга сьома. Одеса 1946 (31 × 22), стор. 44 і одна мапа.
31. ЛЕВ БИКОВСЬКИЙ — Апостол Новітнього Українства (Юрій Липа). Київ 1946 (31 × 22), стор. 9. Відбитка.
32. МИХАЙЛО МІЛЛЕР — Студії з ранньої історії Приозів'я. I. До історії Танаїса. (План міста). Одеса 1946 (31 × 22), стор. 16. Відбитка... і 1 ілюстрація.
33. СТЕПАН ГАЄВСЬКИЙ — „Александрія“ в давній українській літературі. Одеса 1946 (31 × 22), стор. 8. Відбитка.
34. МАРКО АНТОНОВИЧ — Чи були Кімерійці в Україні? Одеса 1946 (31 × 22), стор. 15. Відбитка.
35. МИХАЙЛО МІЛЛЕР — Могила князя Святослава. Женева 1946 (31 × 22), стор. 13 і 1 ілюстрація.
36. ЧОРНОМОРСЬКИЙ ЗБІРНИК — Книга 8. Женева 1946 (31 × 22), стор. 54 і 2 ілюстрації.

37. МИХАЙЛО МІЛЛЕР — Студії з ранньої історії Приозів'я. II. Антична колонізація Приозів'я. Женева 1946 (31 × 22), стор. 20 і 2 ілюстрації.
38. ТЕОДОР РАЙНАХ — Мітридат Евпатор Базілеве Понтійський. Женева 1946 (31 × 22), стор. 14 і 1 ілюстрація. Відбитка.
39. МИХАЙЛО МІЛЛЕР — Студії з ранньої історії Приозів'я. III. Бібліографія до питання за античну колонізацію Приозів'я-Пониззя Доню. Женева 1946 (31 × 22), стор. 15. Відбитка.
40. ЛЕВ БИКОВСЬКИЙ — Чорноморський факультет Таврійського Державного Університету. З коррефератом Доц. Дра М. Антоновича. Женева 1946 (31 × 22), стор. 10. Відбитка.

Українського Океанічного Інституту:

1. ЛЕВ БИКОВСЬКИЙ — Великодержавні проблеми України. Київ 1942 (31 × 22), стор. 23 і одна схема. Відбитка.
2. ІВАН СВІТ — Український Національний Дім в Харбіні. Одеса-Харбін 1943 (31 × 22), стор. 42 і 4 світлини. Передрук.
3. ІВАН СВІТ — Український Далекий Схід. З передмовою та доповненнями Василя Кійовича. Одеса-Хабаровськ 1944 (31 × 22), стор. 37 і одна мапа.
4. МАПА ЗЕЛЕНОЇ УКРАЇНИ — Одеса-Хабаровськ 1944 (73 × 49). Передрук.
5. ТИМІШ ОЛЕСНОК — Зелена Україна. Одеса 1944 (31 × 22), стор. 47 і 1 мапа.
6. ЛЕВ БИКОВСЬКИЙ — Україна над океаном. Одеса 1945 (31 × 22), стор. 19.
7. ОКЕАНІЧНИЙ ЗБІРНИК — Книга перша. Одеса-Володівосток 1946 (31 × 22), стор. 31.
8. АНДРІЙ КАЧОР — Американська Україна. Женева 1946 (31 × 22), стор. 9. Відбитка.
9. ЛЕВ БИКОВСЬКИЙ — Україна над океаном. Друге вид. Одеса-Володівосток 1946 (31 × 22), стор. 16. Відбитка.
10. ХАРТІЯ — Об'єднаних Націй. Женева 1946 (31 × 22), стор. 30.
11. ЛЕВ БИКОВСЬКИЙ — Україна над океаном. Третє вид. Франкфурт н/Майном 1946, in 8°, стор. 23.

Druck: Winter, Darmstadt